

Buletin INFORMATIV

Anul XVI • nr. 10 (197) • Octombrie • 2008

MINISTERUL CULTURII ȘI CULTELOR CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE

013701 București • Piața Presei Libere nr. 1 • c.

• etaj V / VI • telefon/fax 317 89 70

www.centrul-cultura-traditionala.ro

e-mail: contact@centrul-cultura-traditionala.ro

Director Oana Gabriela PETRIC

Redactor coordonator: Oana Gabriela PETRIC

Colectiv redacțional: Mihaela CIORCIL • Dănuș DUMITRA CI

Elena GAVRILUȚIU • Mirela PARASCHIV

Producție și editare: Mariana COMAN

Coperta I - Maricela ISTRATE - Vaslui - Nuntă,

Coperta IV - Constantina VOICĂ (Bacău) - La culesul viei

Fotografii de Dănuș Dumitra Ci

ISSN 1224 - 6921

Tehnoredactare: Anca Cristina VERGULESCU

Imagine din expoziția *Patrimoniul cultural imaterial al județului Iași - meșteșuguri tradiționale și elemente de patrimoniu imaterial*
la Iași, 23 septembrie - 7 octombrie 2008

Organizatori: Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea
Culturii Tradiționale și Centrul Județean
pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Iași

Fotografie de Oana Petrică

Mulțumim tuturor colaboratorilor pentru sprijinul acordat
și așteptăm în continuare informațiile și articolele dumneavoastră
pentru *Buletinul Informativ*.

Buletin INFORMATIV

Anul XVI • nr. 10 (197) • Octombrie • 2003

Cuprins:

Cercetare aplicată

Elemente de multiculturalitate în Moldova de Nord.

Patrimoniul imaterial al județului Iași

Expoziție de artă populară la Iași.....2

(dr. Iuliana Băncescu)

Obiceiuri de nuntă din satul Ruși, (Dobrovăț), județul Iași.....7

(Aura Andreea PETRE)

Valori de patrimoniu cultural imaterial

PATRIMONIUL CULTURAL IMATERIAL DIN ROMÂNIA

Lista elementelor reprezentative (II)

*din domeniul Meșteșugurilor populare**11

(dr. Corina MIHĂESCU, dr. Steluța PÂRÂU)

Agenda: octombrie 2008.....13

Ecouri

Comoara Vrancei.....28

(Elena GAVRILUȚIU)

Târgul Olarilor - 200831

(Gabriela MILA, Claudia LOTREAN)

O nouă sărbătoare a spiritului la Toplița.....36

(Vasile GOTEA)

Cercetare aplicată

Elemente de multiculturalitate în Moldova de Nord. Patrimoniul imaterial al județului Iași

Expoziție de artă populară la Iași*

Proiectul desfășurat anul acesta la instituția noastră, finanțat de Administrația Fondului Cultural Național, a vizat, investigarea obiceiurilor și meșteșugurilor tradiționale practicate astăzi în județul Iași.

Deoarece scopul nostru a fost promovarea unor valori reprezentative, prin expoziții, demonstrații și spectacole, am intenționat să punem la dispoziția comunității științifice și a marelui public informații care constituie repere ale culturii populare actuale, ca și imagini ale comunităților multietnice din Nordul Moldovei.

De aceea, Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, în parteneriat cu Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Iași, a organizat în municipiul Iași *expoziția de artă populară contemporană Patrimoniul*

* Desfășurată în cadrul proiectului Elemente de multiculturalitate în Moldova de Nord. Patrimoniul imaterial al județului Iași. Proiect derulat în 2008 de Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale în parteneriat cu Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Iași și finanțat de Administrația Fondului Cultural Național.

cultural imaterial al județului Iași. Expoziția este deschisă în perioada 23 septembrie - 7 octombrie 2008, la Galeria „Mihai Eminescu” din Parcul Copou.

Au fost prezenți cu lucrări meșteri din județ, realizatori și păstrători ai unor valoroase obiecte de artă populară, între care îi amintim pe Elena Tagarcea, Tinca Jitărescu din Bodești-Scânteia, Rozalia Vârlan din Lunca - Pașcani, Tasia Ilașcu, Ileana Miron, Virginia Teslărașu din Dobrovăț, Maria Tincu, Maria Boca, Elena Tincu din Sticlăria-Scobinți, Elena Ionesei, Catinca Buznea, Maria Scurtu din Pârcovaci-Hârlău, Maria Năstase, Margareta Ulmanu din Buhalnița-Ceplenița,

Maria Jacotă din Iași. Din colecțiile meșterilor mai sus menționați am prezentat în expoziție covoare, scoarțe, păretare, candelre, țoluri de pat și pentru traistă, ștergare, batiste de vornic și de colaci. Expoziția a cuprins și ceramică realizată de Dumitru Ifrim din Schitu Stavnici și Gheorghe Moraru din Scânteia. De asemenea, au fost prezente, în premieră într-o expoziție valoroase piese de port lipovenesc din colecția doamnei Eustinia Tihan din Lespezi.

La vernisajul, care a avut loc în data de 24 octombrie 2008, a fost susținut un spectacol de muzică și dansuri tradiționale de către grupul vocal lipovenesc *Vasilioc* al Liceului „Ion Neculce” din Târgu Frumos și Ansamblul folcloric *Stejărelul* din Scobinți. De asemenea, meșteri populari din județ au făcut demonstrații privind meșteșugul

Costum românesc din zona Iași, în expoziția de artă populară contemporană Patrimoniul cultural imaterial al județului Iași

Fotografie de Iuliana BĂNCESCU

Oficialități și specialiști la vernisajul expoziției - Iași, 24 septembrie 2008

Fotografie de Mihai PANAINTE

practicat (Lilian Toderașcu din Heci-Lespezi - împletitul nuielor, Bogdan Bârzău din Hârlău - măști tradiționale pentru obiceiurile de iarnă, Ana Grunzu din Tomești - păpuși din pănuși de porumb, Ioan Laza din Iași - linguri cu ornamente sculptate). Scopul acestor demonstrații este, pe lângă faptul că dinamizează, dau viață expoziției, și acela de a-i face pe meșteri să împărtășească din experiența lor celor prezenți. Am urmărit astfel, pe de-o parte, stimularea grupului-țintă de meșteri pentru a practica în continuare meșteșugul lor, iar pe de altă parte, stimularea interesului pentru arta populară în rândul marelui public.

Au fost prezente la vernisaj personalități ale vieții culturale ieșene, reprezentanți ai autorităților administrative și culturale din județ, ai mass-mediei locale, care și-au exprimat aprecierile privitoare la munca depusă de echipa de cercetare și la realizarea expoziției, într-un context în care arta populară actuală nu mai deține locul meritat în gospodăriile țăranilor, nici în preocupările comunității rurale.

Expoziția din Parcul Copou se constituie drept una dintre modalitățile de finalizare a proiectului *Elemente de multiculturalitate*

Formația de dansuri din Sticlăria-Scobinți, jud. Iași

Fotografie de Iuliana BĂNCESCU

în Moldova de Nord. Patrimoniul imaterial al județului Iași. Considerăm că proiectul este relevant pentru comunitățile locale, care vor beneficia de inventarierea valorilor de patrimoniu, de promovarea și valorificarea lor modernă, urmărind conservarea *in situ* a meșteșugurilor tradiționale, stimularea transmiterii lor către tineri, dar și educarea gustului orășenilor pentru arta tradițională.

Estimăm că prin cercetările pe care le-am efectuat în zonă și publicarea unora dintre rezultate, ca și includerea acestora într-o bază națională de date, vom scoate la iveală valori vii și latente ale patrimoniului imaterial local, vom stimula interesul pentru perpetuarea și conservarea acestora chiar în rândul celor care le dețin și care, prin trudă, le-au realizat, transmis și conservat până în prezent.

De asemenea, avem în vedere promovarea faptelor de cultură populară actuală cu scop turistic, dar și pentru satisfacerea nevoilor culturale și estetice ale marelui public.

Expoziția reprezintă o sinteză a celor mai valoroase lucrări ale unor meșteri din județ, care conservă meșteșugurile și tehnicile tradiționale, realizând obiecte atât utilitare, cât și decorative. Pe panouri am așezat, așa cum se află și în sate, obiecte noi și vechi,

realizate din fibre și culori naturale, dar și obiecte mai moderne, realizate din fibre sintetice sau vopsite - candrele, macaturi, păretare, covoare, țoale de pat sau de cordele, ștergare, batiste de vornic și de colaci, alături de care au mai fost expuse obiecte din ceramică, rogojini, măști tradiționale, costume populare etc.

Între rezultatele imediate ale proiectului s-a numărat și alcătuirea unui corpus de înregistrări foto, audio și video referitoare la obiectele de artă populară prezentate și cercetate, la tehnicile de execuție, materiale etc., informații care au actualizat arhiva multimedia și baza de date etnologice a CNCPCCT.

Pe termen lung, estimăm rezultate precum:

- stimularea păstrării obiceiurilor și a meșteșugurilor în forma lor tradițională, nealterate de fenomenul globalizării și de evoluția firească a societății;
- conservarea *in situ* a valorilor patrimoniului imaterial al comunităților multietnice din județul Iași;
- promovarea imaginii comunităților multiculturale românești în țară și în Europa;
- promovarea valorilor actuale cele mai reprezentative din domeniul patrimoniului imaterial al comunităților multiculturale din județul Iași, pe suport digital, în prezentare multimedia, oferind imaginea actuală a culturii tradiționale românești la integrarea în Uniunea Europeană;
- educarea marelui public în spiritul cunoașterii și respectului pentru valorile de patrimoniu, pentru elementele definitorii ale identității românilor.

Acest proiect cultural oferă o imagine de ansamblu asupra stadiului actual al meșteșugurilor tradiționale din zona cercetată: țesut, împletitul nuielilor, olărit, lemnărit, cusut, confecționat costume și măști populare.

Proiectul este inclus în strategia pe termen lung a CNCPCCT, de diversificare a ofertei culturale, precum și de studiu, promovare și valorificare a meșterilor populari din România.

Dr. Iuliana BĂNCESCU,
Coordonatorul proiectului

Obiceiuri de nuntă din satul Ruși, (Dobrovăț), județul Iași

În satul Ruși din comuna Dobrovăț, județul Iași, obiceiurile de nuntă sunt încă păstrate cu sfințenie, oamenii având un deosebit respect pentru acest eveniment.

Cei care rămân necăsătoriți sunt judecați de comunitate fiind numiți "babalâci".

Lipsa căsătoriei este pusă pe seama defectelor persoanei care a rămas necăsătorită (*Se zice că dacă era și el un om cu minte, un om bun la suflet poate își găsea și el o femeie.* (Virginia Paraschiv, 63 de ani) sau pe seama vrăjilor (*Care nu se pot mărita zice că-i legată cununia* (V. P.).

Astfel, de tineri care puneau lipsa norocului în căsătorie pe seama vrăjilor apelau la femei mai bătrâne din sat care se pricepeau la dezlegarea vrăjilor. O astfel de vrajă, pentru dezlegarea cununilor, ne-a fost povestită de Virginia Paraschiv din satul Ruși: *Zice că dacă este o femeie care nu se mai mărita își face de ursită. Se duce cu o babă în pădure la o șoată și bate niște perne acolo și-apoi zice că iese de-acolo o șopârlă cu niște pui și dacă puii aceia iese cu pui zice că atâtia copii are femeia sau bărbatul are. O șopârlă zice că iese de-acolo și cu puii după dânsa și zice că atâtia copii are mama aceia care trebuie să o omoare și îi rămân copiii.*

Locurile unde îți puteai cunoaște alesul sau aleasa erau înainte, în satul Ruși, hora sau "coperativa". Tinerii ieșeau duminică și mergeau la *cooperativa* unde se întâlneau și stăteau de vorbă. Fetele se căsătoreau încă de la vârsta de 16 ani până la 20. După ce tinerii se cunoșteau și se hotărâu să se căsătorească familia băiatului trebuia să meargă în pețit la părinții fetei. Pețitul se mai practică și astăzi. Evenimentul se petrece într-o singură seară când părinții băiatului vin să discute cu cei ai fetei despre organizarea nunții. Înainte se discuta și despre zestre pentru că de multe ori căsătoriile se făceau și după considerente materiale. Cei din Ruși spun că *moșia mărită urgia*.

După pețit urma logodna și cununia religioasă. Mai întâi erau luați nașii de-acasă cu muzicanții, apoi se mergea la mire, după care la mireasă. După ce mireasa era îmbrăcată, se ieșea în curte și se dansa de trei ori în jurul unei mese. Urma așezarea mirilor cu fața

Biserica din satul Ruși, comuna Dobrovăț, județul Iași
Fotografie de Aura Andreea PETRE

la răsărit pe niște perne puse pe un covor, iar vornicelul zicea iertăciunea.

Apoi, mama miresei arunca cu orez după miri pentru ca aceștia să aibă belșug. Tot după iertăciune se tăia colacul miresei în patru și unul dintre nași dădea prima bucățică mirilor, iar apoi arunca bucăți din colac tineretului prezent. Cei care prindeau bucăți din colac se spunea că se vor căsători repede. Astăzi, la nunțile din satul Ruși se mai practică acest obicei.

Logodna se petrecea duminică, înainte de cununia religioasă: Se logodește într-o farfurie cu orez pe masă, învelită cu o năframă, o batistă mare așa cusută în patru colțuri cu flori și-apoi o pune pe farfuria ceia. Și punea inelele în orezul cela și căutau mirii sub năframă să vadă care e (Virginia Paraschiv, 63 de ani).

Duminica avea loc cununia religioasă, urmată de o masă la casa miresei dată de părinții acesteia, apoi urma luatul miresei cu zestre și mersul la casa mirelui. Fata își pregătea zestreă din timp, iar băiatul venea cu tineretul din sat, cu nașii, cu fast mare să-și ia mireasa cu tot cu zestre. Zestreă era luată cu un car cu boi. La casa miresei, mirele era supus la diverse probe: *socrul mic încuie poarta*,

Fântână cu acoperiș din curtea bisericii din Dobrovăț
Fotografie de Aura Andreea PETRE

o zăvorăște, mirele să-și încerce puterile, să sară peste gard. În casă pregătesc o altă mireasă: o babă, o nălucă. "Asta-i mireasa. Nu, nu-i asta" - e o discuție. (Elena Bocan). Familia miresei aducea femeia travestită în mireasă și i se spunea mirelui: Asta-i fata dacă-ți place. Alta mama nu mai face.

Dacă mireasa pleca în alt sat veneau cu nuntă așa, cu lume multă, cu călăreți și era, doamnă, pune pe un scaun o cofă de lemn și deasupra un colac și venea un flăcău, un conocar, călare. Venea într-o viteză să ieie mireasa s-o fure da' n-avea cum. Apoi ieșea, se frăsuia (se agita — n.n.) el acolo să ia colacul. Dacă lua colacul și era iute, acela de lângă cofa, îl uda repede și ăla se frăsuia să fure colacul, să fugă repede, să nu-l poată uda (V. P.). Colacul era făcut de mama miresei în casă.

Conăcarul era cel care conducea formalitățile pentru luatul miresei. Acesta avea pus ca semn distinctiv o batistă în piept din pânză albă și în colț cu o floare cusută cu 2-3 săptămâni înainte de mireasă.

Când se scotea zestreă femeile strigau: *Să trăiască mireasa că bine o știut a lucra și-o lucrat la lumânare să-i fie norocul mare.*

Momentul concret, când mirele își lua soția de la părinți, era marcat de o discuție între mama miresei și mire: *și mama ei, când venea mirele, trecea după masă așa și mama ei o lua de mână și îi spunea: "Ți-o dau grasă și frumoasă. Cum oi păstra-o așa oi avea-o". Și i-o dădea mama după masă, mama fetei. și el zicea: "Săru' mâna. Mulțumesc"* (V. P.). După ce era luată mireasa se mergea la casa mirelui unde zestrea era băgată în casă. Din zestre făceau parte, pe lângă țesături, plăpumi, perne, animale și mobilă, o oglindă și un sipet, pe care miresele și le cumpărau de la lași. Cu ajutorul aceluia sipet mirele își supunea și el la probe mireasa. Prindea o vrabie și o băga în ladă și urmărea reacția miresei când deschidea lada ca să vadă cât de ușor se sperie.

La nuntă erau invitați rudele, în primul rând, și apoi lumea din sat care binevoia să participe la eveniment. Invitația la nuntă se făcea prin intermediul unui vornicel, un băiat care umbla călare prin sat și prin satele vecine (dacă mirii aveau rude prin alte sate) și chema lumea la nuntă. Nașii erau aleși, de cele mai multe ori, având ca prim criteriu starea lor financiară.

Petrecerea de nuntă se făcea a doua zi după cununie, luni, la mire acasă și putea ține până marți. La masă se serveau borș în oale de lut, antreuri, friptură.

La petrecere avea loc și dezgătitul mirilor. Mireasa era prima dezgătită de nașă. Se puneau o oglindă pe masă și acolo nașa dădea voalul și coronita jos miresei și îi puneau un batic sau o eșarfă. Mirelui i se puneau pe cap o pălărie sau o căciulă care, întocmai ca baticul pentru mireasă, era însemnarea trecerii într-o altă stare, cea a gospodarilor, a oamenilor căsătoriți.

Momentul final din petrecerea nunții îl reprezenta venirea *turcului*. *Turcul* era o femeie deghizată cu un batic legat la cap și o sticlă în mână, dintre nuntași, care ieșea la joc și scotea invitații în afara ogrăzii anunțând astfel că petrecerea s-a încheiat.

După nuntă, a doua zi, se făcea crop (obicei de nuntă), unde se servea în primul rând borș, pentru ca oamenii să-și revină după o seară cu multă mâncare, băutură, dans și voie bună.

Astăzi la nunțile din satul Ruși se mai practică încă secvențe din aceste obiceiuri.

Înregistrarea informațiilor culese din teren va fi prelucrată în raportul sintetic al proiectului cultural.

Aura Andreea PETRE

Valori de patrimoniu cultural imaterial

PATRIMONIUL CULTURAL IMATERIAL DIN ROMÂNIA

Lista elementelor reprezentative din domeniul Meșteșugurilor populare* (II)

ÎMPLETITURILE

Tehnici de lucru, procedee

Crăpat, despicat, decojit, bătut cu „piepteni” de lemn, tăiat cu cuțitul, tras la „cuțitoaie”, lustruit, aşchiat, fierbere (în instalații speciale), finisaj (prin băituri), împletirea liberă a firelor umede, împletit pe calapoade, răsucit.

Materiale

Nuiele de alun, nuiele de răchită, nuiele de trestie, coajă de mesteacăn, coajă de brad, coajă de nuc, pănuși de porumb, paie de grâu, stuf, papură, nuiele lipite cu pământ.

Categorii funcționale

Elemente de arhitectură: Pereții caselor, pereții construcțiilor anexe, garduri, învelitori.

Piese/ Obiecte utilizate în practicarea ocupațiilor

Culesul din natură și Vânătoria: coșulețe pentru strâns fructe, punji pentru strânsul rășinei, recipiente pentru praf de pușcă, capcane pentru animale mici.

Agricultura, Viticultura și Pomicultura: grapa de mărăcini,

*N.R. Extras din volumul *Patrimoniul cultural imaterial din România. Repertoriu. I*, lucrare în curs de apariție.

„coșul” pentru bătut porumbul, hambare pentru păstrat cereale, lăzi (hambare - lăzi) pentru păstrat cereale, „gratia” de la loznițele de afumat prune, linurile pentru tescuit strugurii, coșuri pentru cărat strugurii, coșuri pentru cărat fructe.

Apicultura: stupii primitivi.

Pescuitul: coșuri de diferite tipuri utilizate la prinsul peștelui, lese, garduri.

Industria casnică textilă: „gratia” pentru îndesit postavul.

Piese utilizate în domeniul transportului: „coșurile” pentru căruțe (împletitură cu o concavitate mare, utilizată pentru a căra pleavă), balustrade la punțile de peste apa pâraielor de munte.

Piese, obiecte pentru uz casnic, cotidian: coșuri pentru piață, coșuri pentru dospit pâinea, coșuri înalte (puritate pe spate pentru greutate de toate felurile), panere (pentru transportat diferite materiale, mărfuri), rogojini.

Mobilier: platforme pentru pat, leagăne pentru copii, lingurare.

Piese de port, vestimentație: Pălării de paie de diferite forme, papuci.

Piese, obiecte utilizate în obiceiuri, ceremonii agrare: cununi împletite din primele sau ultimele paie cu spice de grâu secerate („buzduganu”, barba popii, barba lui Dumnezeu”).

Ornamentica:

Se conturează din forma: elementelor arhitecturale (plan rectangular, elipsoidal, circular), a obiectelor (de con, jumătate de elipsă în secțiune, sferică, cilindrică, paralelipipedică, tronconică).

Se conturează din împletirea/întrețărirea fibrelor: motive geometrice, motive fitomorfe geometrizzante.

Valori/Funcții: funcție cotidiană (utilizare în desfășurarea activităților zilnice, gospodărești), funcție ceremonială (în obiceiurile agrare; trimit spre străvechi practici magice legate de cultul fertilității).
(continuare în numărul viitor)

Dr. Corina MIHĂESCU
Dr. Steluța PĂRĂU

*Agenda**

Alba

1 octombrie — Alba Iulia

Manifestări dedicate „Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice”.

3-5 octombrie — Zlatna

Festivalul internațional de romane „Te aștept pe același drum” - ediția a IX-a.

29-30 octombrie — Alba Iulia

Zilele Centrului de Cultură „Augustin Bena”.

Arad

4 octombrie — Arad

Festivalul minorităților. Organizatori: Centrul Cultural „Banat J. A.” și Centrul Cultural al Județului Arad.

7 octombrie — Bocsig

Festivalul cântecului, jocului și portului popular de pe Valea Crișului Alb - ediția a X-a. Organizatori: Primăria și Căminul cultural Bocsig.

7-8 octombrie — Păuliș

Întâlnire cu fiii satului la Păuliș. Organizatori: Primăria și Căminul cultural Păuliș.

25-31 octombrie — Vâlcea - Sala Teatrului Clasic „Ioan Slavici”

Festivalul Internațional de Teatru Licean Francofon „Amifran” - ediția a XVI-a. Organizator: Asociația Culturală „Amifran”.

*N.R. Informațiile de la această rubrică sunt furnizate de centrele județene pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale. Pentru confirmări, vă rugăm consultați organizatorii.

26-28 octombrie — Curtici - Casa de Cultură

Zilele Curticiului.

28 octombrie — Olari - Căminul Cultural

Balul strugurilor la Olari.

Arges

17-18 octombrie — Ștefănești - Centrul de Cultură „I. C. Brătianu”

Concursul de creație poetică „Ion Pillat” - ediția a IV-a.

25-26 octombrie — Pitești - Muzeul Județean Argeș - Galeria de Artă Naivă

Expoziția națională de artă naivă - ediția a L-a.

Bacău

2-3 octombrie — Bacău - Casa de Cultură „Vasile Alecsandri”

Festivalul național de folclor „Ion Drăgoi” - ediția a IX-a. Spectacol organizat de Ansamblul folcloric „Busuiocul” al Consiliului Județean Bacău și în colaborare cu Televiziunea Română.

2-5 octombrie — Bacău

„Bacău 600” - 600 de ani de atestare documentară a orașului.

Spectacole folclorice prezentate în cadrul *Zilelor Bacăului*.

Bihor

3 octombrie — Oradea

„Gala tinerelor talente” - concurs județean pentru tinerii soliști vocali de muzică populară, ușoară și cultă.

11-12 octombrie — Oradea

„Toamna orădeană” - expoziție de artă plastică - ceramică și sculptură.

14 octombrie — Vașcău (România) și Apateu (Ungaria)

Schimb cultural între cele două localități.

20-26 octombrie — Beiuș

„Zilele culturii beiușene” în cadrul cărora are loc și concursul „Varietăți bihorene”. Participă formații artistice din localitățile: Beiuș, Budureasa, Pietroasa, Ceica, Ceișoara, Ștei, Lunca, Vașcău.

20-26 octombrie — Beiuș

Expoziții de artă populară și artă plastică. Expun meșteri populari și artiști din localitățile: Beiuș, Budureasa, Pietroasa, Ceica, Ceișoara, Ștei, Lunca, Vașcău.

25 octombrie — Săcueni

Festival coral al etnicilor maghiari. Participă coruri din localitățile: Săcueni, Marghita, Diosig, Valea lui Mihai și coruri invitate din Ungaria.

Bistrita-Năsăud

1 octombrie — Beclean

Festival de muzică cultă, vocală și instrumentală.

4 octombrie — Bistrița

Festivalul cântecului popular maghiar.

29-30 octombrie — Bistrița

Festivalul național de interpretare a cântecului românesc „Pană de păun”.

Botoșani

30 octombrie-3 noiembrie — Botoșani

Festivalul de teatru într-un singur act „Mihail Sorbul” - ediția a XXVII-a.

Brașov

• Cercetarea etnofolclorică în satele Ticuș, Șoarș, Cincu, Voila și prelucrarea informațiilor culese în teren, în perioada 1-10 octombrie a.c.

4-5 octombrie — Făgăraș

Festivalul cartofului - manifestări etnofolclorice - ediția a II-a.

5 octombrie — Budila

Manifestări dedicate *Zilei comunei*.

5 octombrie — Rupea

„Festivalul cetățitorilor” - manifestări artistice și sportive.

12 octombrie — Prejmer

„Ziua Recoltei” - spectacole folclorice, târg tradițional de produse agricole.

• În perioada 13-21 octombrie se desfășoară o cercetare etnofolclorică în comunele Racoș, Ormeniș, Apața, Măieruș, Feldioara, Hălchiu și se face prelucrarea informațiilor culese în teren.

19 octombrie — Zărnești

Târgul tradițional de toamnă.

Costum lipovenesc
din Lespezi, jud. Iași

Imagini din expoziția *Patrimoniul cultural imaterial al județului Iași - meșteșuguri tradiționale și elemente de patrimoniu imaterial*
la Iași, 23 septembrie - 7 octombrie 2008

Organizatori: Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale
și Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Iași

Candrela - Scobinț,
jud. Iași

Specialiștii CJCPCT în perioada 22-24 octombrie desfășoară cercetări de teren în comunele Tărlungeni, Budila, Teliu, Purcăreni.

25 octombrie — Șirnea, Moieciu

Focul lui Sumedru - obicei popular ce ține de calendarul agrar (respectiv pastoral) care se practică și în aceste localități brașovene.

• Cercetarea etnofolclorică în zona Vama Buzăului are loc în perioada 27-29 octombrie.

Brăila

4-5 octombrie — București - Piața Amzei

Târgul „Meșteșuguri și tradiții culinare la Dunărea de Jos”.

7 octombrie — Brăila — „Galeria din Pod”

Vernisajul expoziției de caricatură Silviu Turculeț, Cristian Topan, Gabriel Rusu.

9-11 octombrie — Brăila

Întâlnirea Poeților din Balcani (România și Macedonia) - ediția a II-a.

10-12 octombrie — Brăila - Casa Tineretului

Jubileu Lyra 125 - concerte extraordinare susținute de:

- Johnny Răducanu și prietenii lui - vineri, 10 octombrie;
- Fanfara copiilor din Satu Mare - sâmbătă, 11 octombrie;
- *Artiști brăileni la ei acasă* - duminică, 12 octombrie.

• În perioada 24-26 octombrie CJCPCT Brăila participă la *Salonul Internațional de Turism* deschis la ROMEXPO, București.

București

10 octombrie — București

Finalizarea proiectului **Elemente de multiculturalitate în Moldova de Nord. Patrimoniul imaterial al județului Iași** - derulat de Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale și realizat cu sprijinul AFCN.

15 octombrie — București

Noi apariții editoriale, lucrări realizate de Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, finanțate parțial de AFCN, sesiunea 2008:

Nicolae Constantinescu - **Citite de mine... Folclor, Etnologie, Antropologie. Repere ale cercetării** și Ion Cherciu - **Costumul popular din Țara Vrancei.**

29-31 octombrie — Sibiu

Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, cu sprijinul Ministerului Culturii și Cultelor, organizează sesiunea de comunicări științifice **Colocviile CNCPCT**, ediția a XV-a, în parteneriat cu Complexul Național Muzeal ASTRA și Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale „Cindrelul-Junii” Sibiu. Tema acestei ediții este **Tezaure Umane VII.**

Subiectele abordate în cadrul sesiunii științifice sunt: *Definiții și elemente de identificare a purtătorilor de valori tradiționale nealterate, Criterii de selecție și modalități de recunoaștere oficială, Propuneri pentru elaborarea Sistemului Național - Tezaure Umane VII; iar Aplicație de teren: Valori de patrimoniu cultural imaterial din Sibiu.*

• Reprezentanții Centrului Municipal pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale participă, în perioada 10-16 octombrie, la Festivalul internațional de muzică folk „Balcan Ismir” din Turcia.

18 octombrie — București — ARCUB

Festivalul național de chitară clasică „Maestrii chitarei”.

Buzău

3-5 octombrie — Buzău

Festivalul vinului, cârnaților de Pleșcoi și covrigilor de Buzău.

5 octombrie — Cislău

„Legende de Cislău” — manifestare etnofolclorică tradițională.

12 octombrie — Năieni

„Glasul pietrei” — serbare folclorică.

30-31 octombrie — Buzău, Bâscov

„Zilele Vasile Voiculescu” — evocări, sesiune științifică, expoziții și lansări de carte.

Caras-Severin

1 octombrie — Băile-Herculane

Festivalul Comunităților Etnice din Banat - ediția a VIII-a.

4 octombrie — Zorlențu Mare

Festivalul Răchiei - ediția a XI-a.

6-7 octombrie —Șopotu Nou

Întâlnire cu fii satului.

21-22 octombrie —Reșița

Festivalul-concurs „Folclor nepieritor” - ediția a II-a.

23-24 octombrie —Oțelu Roșu

Festivalul folcloric „Afilon Lațcu” și „Ion Muntean”.

26 octombrie —Teregova

26-27 octombrie —Feneș (Armeniș)

Întâlnire cu fiii satului - manifestări etnofolclorice.

29-31 octombrie — Bocșa

Zilele Culturii bocșene - manifestări complexe.

Călărași

• **Pe parcursul lunii octombrie au loc activități de cercetare și filmare a meșterilor populari din comuna Modelu.**

24 -26 octombrie — Călărași

Festival-concurs național de muzică folk „Chitara Dunării”.

27 octombrie -2 noiembrie — Călărași

În cadrul proiectului *Luna adolescenței* are loc Festivalul-concurs național de teatru pentru elevi și studenți „Trepte către afirmare”.

Cluj

5 octombrie — Buza

„Fiii Satului” - manifestări cultural-artistice și sportive.

7 octombrie — Mărișel

„Ziua muntelui la Mărișel” - manifestare etnofolclorică păsto-rească.

7 și 21 octombrie — Cluj-Napoca

***Casa Dansului* la Fundația Heltay.**

10 octombrie — Negreni

Târgul tradițional de la Negreni.

11 octombrie — Gherla

***Casa Dansului* și Festivalul Internațional de Dans Popular**

„Egtajak”, organizat de Fundația „Teka” din Gherla.

12-14 octombrie — Cluj-Napoca

Festivalul de interpretare a muzicii populare „Ion Cristoreanu”.

15 octombrie — Râșca

Festivalul cartofului - manifestare etnofolclorică.

• **23 octombrie: Culegere și cercetare pe teren zona - Sânmartin.**

26 octombrie — Cluj-Napoca

Festivalul Jocului Fecioresc din Transilvania - ediția a XXIII-a.

29 octombrie — Mărișel

Expoziție de pictură cu lucrări realizate în tabăra de la Mărișel.

31 octombrie — Cluj-Napoca

Sesiunea de comunicări științifice a CJCPCT.

Constanța

1-15 octombrie — Constanța - Galerile „Amfora”

Expoziție de pictură a artistului Alexandru Herța.

8-10 octombrie —Topalu

Festivalul-concurs de interpretare a cântecului tradițional românesc „Dan Moisescu” - ediția a XIII-a. Organizatori: Consiliul Județean Constanța, CJCPCT Constanța, Consiliul local și Primăria comunei Topalu. La festival sunt invitate, în cadrul Proiectului PHARE CBC „Comunicare interculturală și integrare europeană”, ansambluri folclorice din Bulgaria (Silistra, Dobrich, General Toșev, Tervel).

15-30 octombrie — Constanța - Galerile „Amfora”

Expoziție personală pictură Alexandru Rareș.

25 octombrie —Topalu

„Focul de Sfântul Dumitru” - obicei popular cu rol premarital pentru flăcăi, cu influență benefică asupra stării de sănătate a copiilor. Organizatori: CJCPCT Constanța, Primăria, Consiliul Local și Căminul Cultural Topalu.

26 octombrie — Nicolae Bălcescu

„Răvășitul oilor” - obicei pastoral practicat în această perioadă.

Organizatori: CJCPCT Constanța, Primăria, Consiliul local și Căminul Cultural „Nicolae Bălcescu”.

31 octombrie — Constanța

***Globalizare sau migrațiune a semnelor culturale tradiționale? Anul Nou celtic - Halloween - Samhain.* Manifestare realizată de CJCPCT Constanța în colaborare cu Catedra de limba engleză a Liceului Teoretic „Ovidius”.**

• **Pe parcursul lunii octombrie se continuă tehnoredactarea manuscrisului „Între Dunăre și Marea Neagră” al preotului Preda Ionescu.**

- Se continuă cercetarea și în această lună pentru realizarea proiectului „Underground-ul - cultură pe scena din spatele cortinei” - „Urbanskillz” (concurs de graffiti).

Dâmbovița

20 -26 octombrie —Târgoviște

Festivalul Național al Romanței „Crizantema de Aur” - ediția a XL-a.

26 octombrie — Pucheni, Gemenea, Malu cu Flori, Voinești, Văleni Dâmbovița

Sfântul Dumitru - Focul lui Sumedru - obicei practicat în aceste localități din partea de nord a județului.

- În cursul lunii octombrie specialiștii CJCPCT desfășoară deplasări de teren în următoarele localități ale județului: Gura Șuții, Fântânele, Pucheni, în cadrul proiectului „Dicționarul Etnografic al județului Dâmbovița”.

Dolj

11-12 octombrie — Craiova - Sala Teatrului Național „Marin Sorescu”

Festivalul național „Ioana Radu” - ediția a V-a.

Galați

1 octombrie — Galați

- Apare revista „Dunărea de Jos” - nr. 80.

1 octombrie — Galați

„Ziua internațională a vârstnicilor” - participă Fanfara „Valurile Dunării” - concerte, muzică de promenadă.

15-30 octombrie — Galați - Clubul Fotografilor

Expoziție de artă fotografică.

17 și 31 octombrie — Galați

Concerte filantropice prezentate de Fanfara „Valurile Dunării” la Căminul pentru persoane vârstnice.

25 octombrie — Galați

Ziua Armatei - concerte ale Fanfarei „Valurile Dunării”.

26 octombrie — Cavadinesti

Festivalul de muzică populară pentru copii „Sărbătoarea cântecului și jocului horincean”.

- Se continuă programele de cercetare *Pomul vieții, Satul din noi - Tânărul și tradiția strămoșilor* și de reconstituire a costumului popular din zona județului Galați.

Gorj

1 octombrie — Tântărești, Brănești, Rovinari

Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice. Manifestări oraganizate de CJCPCT Gorj, Școala Populară de Arte și Meserii, Casa de Cultură Rovinari, căminele culturale Tântărești, Brănești.

4-5 octombrie —Crasna

„Zilele comunei Crasna” - spectacole folclorice, *Întâlnire cu fiii satului*, inaugurarea muzeului local. Organizatori: Consiliul local și Căminul cultural Crasna, CJCPCT Gorj.

10-22 octombrie — Târgu-Jiu și localități din județ

GORJFEST - tabără internațională de fotografie artistică, film documentar și sculptură mică - ediția a III-a.

12 octombrie — Motru

Deschiderea cursurilor Universităților Populare din Gorj - filiala din Motru.

12 octombrie —Turceni

***Ziua recoltei* - festivalul-concurs de muzică lăutărească.**

Organizatori: Casa de cultură Turceni, CJCPCT Gorj și Școala Populară de Arte Târgu Jiu.

22-24 octombrie — Târgu Jiu

Festivalul interjudețean de muzică lăutărească „Gena Bârsan” - ediția III-a. Organizatori: Consiliul Județean Gorj, CJCPCT Gorj, Ansamblul Artistic Profesionist „Doina Gorjului” și Școala Populară de Arte Târgu Jiu, precum și Consiliul local și Primăria Târgu-Cărbunești,

24-26 octombrie — Târgu Jiu, Runcu

Festivalul național de umor „Ion Căinăvoiu” - ediția a XVI-a și *Salonul Național de Caricatură* - ediția a III-a. Organizatori: Consiliul Județean Gorj, CJCPCT Gorj, Biblioteca Județeană „Christian Tell”, Școala Populară de Arte Târgu Jiu și Consiliul Local Runcu.

Harghita**9, 23 octombrie — Miercurea-Ciuc****Serate de dans tradițional popular „Virtus Táncház”, organizate în colaborare cu Asociația „Virtus”.**

16 octombrie — Miercurea-Ciuc

Lansarea cărții *Huszártisztek naplója*, autor Koszta István.

24 octombrie — Miercurea-Ciuc

Vernisajul expoziției și apariția albumului *Incze Dornokos* și Constantin Grigoruță.**25-26 octombrie —Bălan****Festivalul internațional de dans popular „Botorka” - ediția a XII-a. Festivalul este organizat în colaborare cu Asociația Culturală Botorka.**

- În luna octombrie se editează volumul de povestiri **Mátyás kraly kronikása**, ce cuprinde creații realizate în cadrul concursului organizat de Centrul Cultural Harghita, care a făcut parte din manifestările „Zilele județului”.

Ialomița**1 octombrie — Slobozia****Spectacol folcloric prezentat de Ansamblul Folcloric „Doina Bărăganului” al CJCPCT Ialomița de „Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice”.****8-10 octombrie — Slobozia****Festivalul național de interpretare a muzicii populare românești „Ion Albeșteanu” - ediția a V-a.****Iași**

10 octombrie — Iași

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Iași lansează volumul „Folclor muzical din Moldova” al compozitorului și folcloristului Constantin Arvinte, ediție îngrijită de prof. Adrian Ardeleanu. Cu acest prilej va fi prezentat filmul „Muzica - bucuria vieții mele”, dedicat vieții și activității compozitorului Constantin Arvinte.

11 octombrie — Iași**Festivalul de cântece și jocuri populare tradiționale „Trandafir de la Moldova” - ediția a XL-a, jubiliară, organizat de Centrul**

Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Iași. Participă ansambluri folclorice, formații de dansuri și grupuri vocal-instrumentale din județele Bacău, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava, Teleorman, Vaslui, Vrancea și din Republica Moldova. Invitați: interpreții Dumitru Fărcaș, Mioara Velicu, Cornelia Ardelean Archiudean și Zinaida Bolboceanu.

Maramureș**4-5 octombrie — Șomcuta Mare****Festivalul-concurs al primașilor din Maramureș „Victor Negrea” - ediția a IV-a.**

- Pe parcursul lunii octombrie au loc obiceiuri de toamnă la ucraineni, în comuna Romanai, ediția a IX-a.

Mehedinti

9-10 octombrie — Vânju Mare

Festivalul viei și vinului.

22-23 octombrie — Drobeta-Turnu Severin

Festivalul-concurs de muzică ușoară „Iulian Andreescu” - ediția a IV-a.

25-26 - Drobeta-Turnu Severin**Festivalul internațional de muzică populară „Cântecele românilor de pretutindeni”.****Mureș****5 octombrie —Reghin****„Bate vântul, frunza cântă” - festival interjudețean al rapsozilor populari - ediția a II-a.**

19 octombrie — Batoș

Festivalul mărului - ediția a III-a.

24 octombrie - 1 noiembrie — Sovata

Tabăra de creație (pictură) de la Sovata - ediția a XXII-a.

26 octombrie — Reghin

Festivalul interjudețean de interpretare a romanței „A ruginit frunza din vii”.

31 octombrie — Reghin

Concursul național de creație (poezie) „La porțile visului” - ediția a XVIII-a.

Neamț

1 octombrie — Piatra Neamț

Spectacol folcloric susținut de Ansamblul „Floricea de la Munte” de *Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice*.

17-18 octombrie — Păstrăveni

Ziua recoltei - spectacole folclorice, expoziții și târg de produse agricole.

Olt

17-18 octombrie — Slatina

„Oltenii și restul lumii” - festival de creație artistică umoristică: caricatură, epigramă, fabulă și proză scurtă. Pe parcursul perioadei se organizează Târgul meșterilor populari.

23-24 octombrie — Dragomirești

Festivalul național de doine și balade.

Prahova

1-15 octombrie - Comarnic

„Zilele orașului Comarnic” - manifestări cultural-artistice și științifice.

3-5 octombrie — Valea Călugărească

„Sărbătoarea vinului” - amplă manifestare de nivel județean, cu participare națională: simpozioane, expoziții de vinuri și alte produse agricole și meșteșugărești, spectacole de fanfară și de muzică populară.

4 octombrie — Breaza

Festivalul folcloric zonal „Calabreaza” - ediția a IV-a, ce se desfășoară în cadrul manifestărilor dedicate Zilei orașului.

4-5 octombrie — Urlești

„Zilele toamnei la Urlești” - târg, expoziții, spectacole folclorice, horă.

6 octombrie — Plopieni

Festivalul județean de umor „Cincinat Pavelescu”.

14 octombrie — Homorâciu

„Ziua recoltei” - târg tradițional, spectacole folclorice.

23-24 octombrie — Ceptura

„Zilele Cepturei” - manifestare cultural-artistică și economică complexă - ediția a XII-a. Participă interpreți și formații artistice, meșteșugari și producători agricoli din Ceptura și din județ.

26 octombrie — Cerașu

„Festivalul munților” - festival folcloric zonal, târg tradițional anual, expoziții de artă populară și produse meșteșugărești, parada portului popular.

27-28 octombrie — Băicoi

„Toamna la Băicoi” - manifestare etnofolclorică zonală.

31 octombrie — Ploiești

Festival interjudețean de literatură umoristică.

31 octombrie - 2 noiembrie — Vălenii de Munte

„Serbările Toamnei” - manifestare complexă de nivel național: târg de produse agricole, concursul „Cel mai bun producător de țuică”, spectacole folclorice, concursul „Miss Valea Teleajenului”.

Sălaj

• În perioada 3-5 octombrie, un grup de panificatori din satul Ciumârna, comuna Românași participă ca reprezentanți ai județului Sălaj la *Festivalul European al Pâinii* de la Ravenna (Italia).

17-18 octombrie — Zalău

„Balul strugurilor” - manifestare etnofolclorică.

• Se editează nr. 10/octombrie 2008 al revistei de cultură „Caiete Silvane”.

Sibiu

5 octombrie — Moșna

„Festivalul verzei” - ediția a II-a - simpozion, expoziție, serbare câmpenească.

31 octombrie - 1 noiembrie — Sibiu

Festivalul Internațional Coral „Timotei Popovici” - ediția a VI-a.

• În cursul lunii octombrie **Ansamblul Folcloric Profesionist „Cindrelul-Junii Sibiului” susține spectacole folclorice în municipiul Sibiu.**

Suceava

12-15 octombrie — Gura Humorului

Festivalul Național de Film „Toamna la Voroneț” - ediția a XXVIII-a. Festivalul are două secțiuni: *film documentar* scurt și mediu metraj și *film documentar studențesc* - scurt metraj. Din acest an Marele Premiu *Toamna la Voroneț* (în valoare de 2000 euro) va fi însoțit și de *Trofeul Toamna la Voroneț*.

În cadrul festivalului vor mai fi organizate: seri de premiere cinematografice românești, *Docu - film* - proiecții de jurnale și filme documentare legate de spațiul bucovinean, *Mondofilm* - proiecții de filme documentare ale unor realizatori din străinătate invitați la festival, prezentarea filmului *Cinema la gura sobei* - realizat de o echipă de cinești europeni în satele Poiana Micului, Pleșa, Maidanu, Cacica, Solonețu Nou, sate în care se păstrează tradiții populare specifice locului, workshop-uri expoziții, lansări de carte.

Teleorman

21-23 octombrie — Alexandria

24 octombrie — Zimnicea

Festivalul național de muzică populară românească „Pe deal la Teleormănel”, ediția a XL-a. Concursul este deschis artiștilor amatori (soliști vocali, instrumentiști și rapsozi). Parteneri media: Societatea Română de Televiziune, Centrul Național Media, televiziunile locale, Radio Antena Satelor, radiourile locale.

Pe parcursul celor trei zile mai au loc și alte manifestări, dintre care amintim: simpozionul „Strategii de salvagardare a patrimoniului imaterial” desfășurat la sediul CJCPCT Teleorman (23 octombrie, ora 11.00) și lansarea cărții „Tradiția Călușului în județul Teleorman. De la ritual la spectacol”; autor: Stan V. Cristea.

21-24-octombrie — Alexandria

Expoziție de artă populară și costume tradiționale.

Vaslui

6-12 octombrie — Vaslui

Festivalul de umor „Constantin Tănase” - ediția a XX-a.

23 octombrie — Vaslui

Omagierea lui Dimitrie Cantemir - manifestări cultural-științifice.

Vâlcea

1 octombrie — Râmnicu Vâlcea

Spectacol folcloric suținut de Orchestra „Rapsodia vâlceană” și Grupul „Rapsozii Oltului” cu prilejul Zilei Internaționale a Persoanelor Vârșnice.

9 octombrie — Râmnicu Vâlcea - Galeria „Constantin Iliescu”

„Armonii” - expoziție de artă plastică.

12 octombrie — Muereasca

„Roadele toamnei” - sărbătoarea tradițională a comunității - ediția a V-a.

19 octombrie — Boișoara

„Pe plaiurile Boișoarei” - sărbătoare tradițională a comunei Boișoara - ediția a IV-a.

24-25 octombrie — Vocești

„Ilie Zugrăvescu” - festival național de interpretare a muzicii populare - soliști vocali și rapsozi populari - ediția a VII-a.

30-31 octombrie — Râmnicu Vâlcea

Festival național de creație umoristică.

Vrancea

4 octombrie — Șerbești

Lansarea revistei de artă și cultură tradițională ANTRACT.

23-26 octombrie — Focșani

Festivalul viei și vinului - 2008.

• În județ au avut și au loc șapte workshop-uri:

Ceramică tradițională — Irești

Țesături — Bârsești, Câmpuri

Cioplitori în lemn — Nereju

Instrumente muzicale tradiționale — Spulber

Măști — Nereju

Pielărit tradițional — Câmpuri

Coregrafie dansuri tradiționale — Jitia

Educație permanentă — teatru — șase centre: Mărășești, Adjud, Focșani, Vidra, Panciu, Odobești.

Ecouri

Comoara Vrancei

Ca în fiecare an de Sfinții Apostoli Petru și Pavel, în Năruja este mare sărbătoare, am putea spune chiar că este ziua comunei. Dis-de-dimineață, locuitorii din zonă se adună cu mic, cu mare, la târg.

La ora la care am ajuns noi în Năruja era un du-te-vino - unii deja își vânduseră produsele sau își făcuseră cumpărăturile și plecau, alții încă forfoteau dintr-un loc într-altul, curioși să vadă ce se mai vinde, ce se mai cumpără, cât mai costă...

În fața căminului cultural începea să se adune lumea în amfiteatrul în aer liber a cărei scenă era împodobită sărbătorește. Nărujenii, și nu numai, știu că an de an în această zi, pe lângă Marele Praznic al Sfinților Apostoli Petru și Pavel, are loc și Festivalul „Comoara Vrancei”. Ajuns în acest an la cea de-a XXVI-a ediție, festivalul, organizat de Consiliul Local, Primăria și Obștea Năruja și Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vrancea, sub egida Consiliului Județean Vrancea, a reunit concurenți, soliști vocali și instrumentiști, precum și grupuri vocale din șase județe - Buzău, Cluj, Prahova, Timiș, Vaslui și Vrancea.

Manifestarea a fost deschisă de Grupul de buciumași din comuna Spulber și de Orchestra Ansamblului Folcloric „Țara Vrancei” din Focșani, condusă de profesorul Marcel Ghinea, alături de care a evoluat solista de muzică populară Lina Vetrescu, una dintre primele laureate ale festivalului.

Au urmat concurenții, care au interpretat, așa cum prevedea regulamentul festivalului, două piese - una fără acompaniament (doină, baladă) și cealaltă cu acompaniament orchestral, asigurat de Orchestra Ansamblului Folcloric „Țara Vrancei”.

Juriul, format din Steluța Popa - etnomuzicolog (președintele juriului), Eugenia Florea - realizator la Societatea Română de Radiodifuziune, Elena Gavriluțiu - șef secție Editare-Documentare-Video, CNCPCT, Marcel Pârău - solist vocal - referent la CJCPCT Sibiu și Ion Drăgău - solist de muzică populară, a avut o misiune relativ ușoară, în primul rând datorită regulamentului festivalului, care a fost foarte clar, participanții evoluând pe secțiuni - *Soliști vocali*, *Soliști instrumentiști* și *Grupuri vocale* -, iar în cadrul fiecărei secțiuni pe categorii de

vârstă, dar și pentru că valoarea interpretării nu a fost una foarte ridicată, cu câteva excepții, care parcă au compensat lipsa de experiență sau insuficienta pregătire a unora dintre interpreți. Au venit cu melodii frumoase, autentice, reprezentând zona de proveniență, „Taraful lui Gaciu” din Sopor de Câmpie, tarafele tradiționale din Nereju și Năruja (jud. Vrancea) sau Formația de buciumași din comuna Spulber. De asemenea, au putut fi auzite interpretări valoroase ale unora dintre cântecele populare prezentate, fie că a fost vorba de tânărul Călin Badea din Timiș, fie de veteranul Dumitru Apostu din Negrești. O surpriză plăcută a fost evoluția Ansamblului „Floare de Câmpie” - com. Florica (jud. Buzău) și a Grupului instrumental „Ritmici” din Breaza (jud. Prahova), care poate nu s-au încadrat strict în „canoanele” regulamentului festivalului, dar au avut un repertoriu variat și bine ales și o interpretare pe măsură.

În urma deliberărilor, juriul a acordat următoarele premii:

Soliști vocali (12-25 ani)

Premiul I - Călin Badea (jud. Timiș)

Premiul II - Mariana Hurjui (Năruja, jud. Vrancea)

Premiul III - Alina Cristina Gogoriță (jud. Vrancea)

Mențiune - Alina Cornelia Bontea (Buzău)

Soliști vocali (peste 25 ani)

Premiul I - nu a fost acordat

Premiul II - Dumitru Apostu - (Negrești, jud. Vrancea)

Premiul III - nu a fost acordat

Grupuri vocale (12-25 ani)

Premiul I - nu a fost acordat

Premiul II - Ansamblul „Floare de Câmpie” - (Florica, jud. Buzău)

Premiul III - Grupul vocal „Mugurașii” - (Spulber, jud. Vrancea)

Mențiune - Grupul vocal de fete al școlii generale din Paltinu (jud. Vrancea)

Grupuri vocale (peste 25 ani)

Premiul I - Taraful Tradițional din Nereju (jud. Vrancea)

Premiul II - Taraful tradițional „Comoara Vrancei” (Năruja, jud. Vrancea)

Premiul III - Formația de buciumași din comuna Spulber (jud. Vrancea)

Mențiune - Grupul instrumental „Ritmic” (Breaza, jud. Prahova)

Soliști instrumentiști

Premiul I - Gheorghe Măciucă - buciur (Spulber, jud. Vrancea)

Premiul II - Emil Vălisareanu - fluier (Spulber, jud. Vrancea)

Ionel Băncilă - fluier (Paltinu, jud. Vrancea)

Premiul III - Aurelian Butnaru - cimpoi (Perieni, jud. Vaslui) Toader

Fega - cimpoi (Nistorești, jud. Vrancea)

Mențiune - Costică Coroi - caval (Paltinu, jud. Vrancea)

Marele Premiu și Trofeul festivalului au fost acordate „Tarafului lui Gaciu” din Sopor de Câmpie (jud. Cluj).

Sărbătoarea nărujeană a fost completată de recitalurile soliștilor Geta Postolache, Marcel Pârâu, Gabriela Tuță și Iona Drăgan - ultimii doi laureați ai edițiilor anterioare ale acestui festival, îndelung aplaudați de public, ca și de programul susținut de Ansamblul Folcloric Profesionist „Țara Vrancei”, director artistic - Maria Costin Murgoci.

Pentru a completa tabloul, trebuie să amintim prezentarea profesionistă, făcută cu aplomb, pentru fiecare interpret în parte, de către actorul Sorin Vasile Frâncu, directorul Teatrului Municipal Focșani.

Se poate spune că și această ediție a Festivalului „Comoara Vrancei” a fost o reușită, în mare parte meritul revenindu-le organizatorilor - Consiliul Local, Primăria și Obștea Năruja și, în mod deosebit, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vrancea, director - Eugen Dănuț Stoianoff.

Elena GAVRILUȚIU

Târgul Olarilor – 2008

Tradiție în actualitate

Piața Mare a orașului Sibiu a fost, în zilele de 6 și 7 septembrie a.c., gazda prestigioasei manifestări culturale *Târgul Olarilor*, cea de-a XLII-a ediție. La târg au fost invitați 150 de olari din Harghita, Vâlcea, Hunedoara, Suceava, Galați, Bacău, Maramureș, Botoșani, Olt, Brașov, Bistrița-Năsăud, București, Cluj, Argeș, Vrancea, Sibiu, Bihor, Covasna, Timiș, Mehedinți, Gorj, Arad, Iași, Dâmbovița, Satu Mare, Botoșani, Vrancea și Republica Moldova.

Sibienii și turiștii prezenți au putut admira și achiziționa obiecte dintre cele mai variate: farfurioare, căni, ulcioare, oale, străchini, realizate în stil tradițional, cu scop utilitar sau decorativ, dar și obiecte ceramice moderne.

Despre drumul de la lut până la minunatele obiecte prezentate la târg, uneltele tradiționale folosite (roata olarului pentru modelaj, cornul și gaița pentru decorare), culorile specifice (alb, maro, verde, gri) și modele specifice ne-au vorbit doi dintre meșterii olari ce reprezintă ceramica de Horezu.

Prin măiestria dobândită în sânul familiei, meșterii reușesc să transforme modelarea lutului, vechi meșteșug de pe cursul râului Olt, într-o adevărată artă. Dumitru Mischiu este unul dintre cei mai de seamă olari din Horezu. La târgul de la Sibiu a venit cu minunate obiecte lucrate în familie. L-am întrebat de vorbă și ne-a destăinuit câteva dintre secretele meseriei. Astfel am aflat despre simbolurile pictate pe farfuri: coada de păun, spirala, cocoșul de Horezu, păianjenul, coada miresei, steaua, pomul vieții, calea rătăcită, cercurile concentrice, spicele de grâu. Ne-a mai povestit că arderea obiectelor de ceramică este realizată în cuptoare orizontale cu lemne, prin metoda oxidării, rezultând în acest fel obiecte ceramice cu o nuanță pământie. Dar cum îi stă bine unui meșter cu experiența celor 68 de ani de viață, Dumitru Mischiu ne-a invitat să lăsăm arta sa să vorbească pentru dânsul.

Mai deschisă la vorbă a fost fiica lui Ionel Popa, tot din Horezu, Raluca, în vârstă de 16 ani. Ea a învățat de la părinți arta olăritului, pe care o promovează și în străinătate, în cadrul diverselor manifestări culturale de gen.

Taiere de Horezu expuse la târgul sibian

Fotografii din Arhiva CJCPCT Sibiu

Aceasta ne-a povestit că farfuriile și ulcioarele trec printr-un complex proces tehnologic ce include: pregătirea lutului pentru modelare (transport, dospit, tăiat, frământat, curățat de impurități, formarea gogoloaielor în funcție de mărimea și forma vasului), modelarea obiectului dorit, zvântatul sau zbârcitul, răzuitul, găuritul și iscălitul, decorarea, uscarea, arderea la primul foc, smălțuirea, arderea la al doilea foc, obținerea produsului finit.

Conform tradiției, bărbatul lucrează la roata olarului și realizează obiectele, iar femeia se ocupă de partea estetică, decorarea, folosindu-se de cornul de bou sau pana de gâscă.

Despre culori am aflat că verdele se obține din cupru ars, roșul din pământ, albastru din cobalt, negru din pământ, așadar culori 100% naturale. La fel de interesantă a fost și istorioara legată de modul în care se decorează farfuriile: se face spirala, apoi cu gaița se creează acele modele atât de minuțioase creștine, florale, zoomorfe, sau geometrice.

Raluca Popa și Dumitru Mischiu se mândresc cu faptul că vin din cel mai vechi și cel mai important centru de olărit din zona Olteniei - Horezu.

Poveștile din târg sunt numeroase și interesante, pe măsura valorii obiectelor ceramice.

Îi menționăm în final și pe cei implicați în organizarea evenimentului: Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale „Cindrelul-Junii” Sibiu, Complexul Național Muzeal „ASTRA”, Primăria Municipiului Sibiu și Casa de Cultură a Municipiului Sibiu.

Gabriela MILA,
referent - CJCPCT „Cindrelul-Junii” Sibiu

Olăritul - arta de a da viață lutului

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale „Cindrelul-Junii” Sibiu, în colaborare cu Complexul Național Muzeal „ASTRA” Sibiu a derulat, în perioada 6-7 septembrie 2008, proiectul *Târgul Olarilor*, ediția a XLII-a.

Ca în fiecare an, Piața Mare a orașului s-a dovedit a fi neîncăpătoare pentru cei peste 150 de olari veniți din renumite centre de olărit din țară. Oferta meșterilor olari a fost una bogată și diversificată, de la vase de lut realizate în stil pur tradițional, până la obiecte decorative dintre cele mai moderne, viu colorate. Dintre participanții la Târgul din acest an am remarcat câțiva olari care, deși abordează metode de prelucrare diferită a lutului, debordează de plăcere și dragoste pentru munca de olar.

Dintre aceștia am stat de vorbă cu cel care anul acesta a luat Premiul pentru Reconstituirea Ceramicii Istorice - Ionel Cococi. Venit din Vădastra, județul Olt, Ionel Cococi își desfășoară munca după crezul *Dacă știi să respecti lutul, te respectă și el pe tine!* Astfel, deși a îmbrățișat meșteșugul olăritului abia în anul 2000, după întâlnirea cu prof. univ. Dragoș Gheorghiu - Facultatea de Arte București, în cadrul unui proiect internațional de reînviere a ceramicii neolitice de Vădastra - proiect susținut de Banca Mondială și de Guvernul României -, Ionel Cococi crede cu ardoare că aceasta e menirea sa. *Toți avem un destin foarte bine creionat, numai că nu trebuie să stăm și să așteptăm pasivi, ci trebuie să contribuim și noi la împlinirea lui.*

Sibieni și turiști în Piața Mare din Sibiu: Târgul olarilor, ediția 2008

Fotografii din Arhiva CJCPCT Sibiu

Poate asta a fost destinul meu!, declară meșterul. Vasele sale prind formă nu foarte repede, deoarece procesul necesită un timp îndelungat de lucru, foarte multă răbdare și pricepere, nu neapărat efort fizic. Astfel, din lutul gri scos de la aproximativ doi-trei metri, meșterul realizează mai întâi fundul vasului, iar apoi un șnur ce se pune roată, se bate, se finisează, dându-se astfel forma vasului dorit. Apoi vasul se decorează cu diverse motive ca: spirala simplă, spirala dublă, simplii și dublii colți de lup, colți de lup în zig-zag, pe care meșterul le consideră drept *continuitate a vieții pe*

pământ. Pentru a se obține culoarea neagră specifică, vasele sunt arse printr-un proces numit ardere închisă sau oxidantă. Astfel, îmbinarea culorilor alb (a decorațiilor) și negru (a lutului ars) conferă vaselor o eleganță deosebită, chiar dacă combinația e utilizată încă de pe vremea strămoșilor noștri *de acu' peste 7500 de ani în urmă, totuși e atât de caldă, cu tendințe moderniste, chiar*, afirmă Ionel Cococi, *pentru că eu am venit cu ceva nou pe piață, dar totuși foarte vechi*.

Un alt meșter laureat a fost cel care a primit Premiul pentru Întreaga Activitate - Pall Agoston din Corund, județul Harghita. Fiind cea de-a cincea generație care prelucrează lutul pe roata de olar, Pall Agoston e tare mândru de meseria sa și de ceramica pe care o realizează: *Fac ceramică tradițională românească, secuiască și săsească și sunt mândru că am strâns motivele cele mai frumoase și mai valoroase*, aflăm încă de la începutul discuției. Astfel, putem observa pe lucrările sale decorații cu motive ca: laleaua, pasărea - pe

vasele secuiești, cocoșul - pe vasele românești și combinația de culori albastru pe fond alb - specifică sașilor. Însă până la vasul finit, meșterul ne-a declarat că a numărat 110 faze de lucru necesare pentru a da viață lutului, deoarece *lutul fuge, iar olarul trebuie să-l prindă și să-l lucreze*. Dintre acestea, meșterul amintește: scoaterea lutului din carieră, filtrare, punere în malaxor, prelucrare pe roata olarului, angobare cu caolin alb, uscare, ornare, prima ardere, repictare, smălțuire, arderea a doua etc. și nu în ultimul rând, vânzarea, pe care meșterul consideră o fază foarte importantă, deoarece *dacă vrei să vinzi ceramică trebuie să știi literatură, istorie, artă, pentru că trebui să știi să prezinți marfa și să o povestești oamenilor*. Despre acest meșter am mai aflat că se simte un om împlinit nu datorită realizărilor materiale pe care le-a obținut practicând acest meșteșug, ci datorită faptului că are urmași - toți băieții săi practică olăritul, iar fata *desenează tare frumos*, spune meșterul cu lacrimi în ochi. *Merită că am trăit!*, declară fericit.

Meșterul *puțin trăznit, liber, optimist și fericit*, cum îi place să se autocaracterizeze, este cel care a luat Premiul pentru Ceramica Figurativă, și anume Daniel Leș din Baia Mare, județul Maramureș. Debordând de o veselie și de un optimism molipsitor, meșterul Daniel Leș realizează din lutul de Baia Mare, scos de la o adâncime de aproximativ patru metri și prelucrat după o tehnică veche de circa 2000 de ani, figurine ce dau viață personajelor de la țară, desprinse parcă din povești. *Ceea ce m-a marcat a fost copilăria petrecută la țară, cu toate personajele care trăiau în vremea aceea. Cu ochii mei de copil le-am văzut puțin caricatural, de aceea și în lucrările mele se poate observa o doză de umor*, declară sincer meșterul. Talentul se pare că a fost moștenit de la tatăl său, însă *harul mi l-a dat Dumnezeu*, iar acestea se transmit mai departe fiului său, Nicolas. Daniel Leș consideră că nu câștigul material e cea mai mare realizare a sa, deoarece *lucrurile cele mai scumpe din viața mea nu le-am cumpărat cu bani și se declară pe deplin fericit dacă lumea se oprește și zâmbește în fața lucrărilor mele. Atunci înseamnă că am realizat ceva!*

Meșterul declară că acest Târg al Olarilor desfășurat anual la Sibiu îi conferă *o stare de boem la care nu pot renunța. De aceea, chiar dacă e singurul târg din an la care mai particip, mă pregătesc și revin întotdeauna cu plăcere la Sibiu*.

Așadar, ediția acestui an a Târgului Olarilor de la Sibiu a fost una de succes nu datorită participării în număr mare a meșterilor olari din întreaga țară la această manifestare, ci datorită artei pe care aceștia o realizează, pornind cu toții de la un bulgăre de lut, care prinde formă și viață în mâinile lor pricepute.

Claudia LOTREAN,
Referent - C.J.C.P.C.T. „Cindrelul-Junii” Sibiu

O nouă sărbătoare a spiritului la Toplița

În perioada 17-20 iulie 2008, municipiul Toplița, din județul Harghita, a devenit, pentru a XI-a oară consecutiv, capitala spiritului, a culturii și a științei românești. Aceasta, în cadrul *Zilelor Miron Cristea*, manifestare științifică și religioasă care s-a desfășurat pe pământurile natale ale primului Patriarh al României, dr. Elie Miron Cristea. Este vorba despre Sesiunea națională de comunicări științifice *Istorie, Cultură, Civilizație și Credință străbună*, desfășurată pe trei secțiuni, care a oferit prilejul unui număr de peste 60 de istorici, filosofi, cercetători, muzeografi, scriitori, profesori etc. posibilitatea de a-și expune lucrările, extrem de importante pentru definirea spiritului cultural de pe Valea Mureșului Superior ori numai cu tangențe la această zonă. Sesiunea de comunicări științifice de la Toplița a depășit anvergura valorică națională, deoarece au fost prezente și voci din străbunul pământ românesc, Basarabia, dar și din îndepărtata Canada.

Șirul de manifestări, binecuvântat la festivitatea de deschidere de P.S. Ioan Selejan, Episcop al Covasnei și Harghitei, a adus în sala de ședințe a Centrului Cultural din Toplița oaspeți de seamă, printre care doamna Elena Gavriluțiu, de la Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, doamna dr. Doina Isfănoni, director științific al Muzeului Național al Satului „Dimitrie Gusti”, domnul ing. Stelu Platon, primarul municipiului Toplița, consilieri

Imagine din spectacolul Ansamblului profesionist "Rapsodia Călimanilor", Toplița, iulie 2008

Fotografii din Arhiva Centrului de Cultură Toplița

locali, dar și locuitori ai urbei. La deschidere au fost lansate volumele *Sangidava* (2), care grupează comunicările participanților și cartea profesorului Ilie Șandru, *Patriarhul Miron Cristea*, ediția a doua, revăzută și adăugită. Chiar dacă este greu de expus într-un scurt material conținutul acestei sărbători de minte, inimă și suflet, vom aminti ceea ce s-a întâmplat la Toplița timp de trei zile.

Comunicările de la secțiunea *Istorie* au readus în actualitate aspecte inedite ale activității extrem de vaste a întâiului Patriarh al României, influența sa puternică și benefică pentru întreaga viață spirituală, politică și culturală a țării, de-a lungul câtorva decenii.

În cadrul secțiunii *Cultură și Civilizație* s-a abordat o paletă largă de aspecte referitoare la contribuțiile culturale ale unor personalități din zonă, unele binecunoscute, altele, acum readuse în actualitate, și la comorile folclorice, datinile și obiceiurile vechi, atât de pe Valea Mureșului Superior, cât și din alte zone (chiar din Maramureș).

Secțiunea *Credință străbună* a fost la fel de interesantă, atât pentru fețele bisericești, cât și pentru ceilalți participanți.

Conform obiceiului de acum împământenit, vineri după-amiază a avut loc un parastas la bustul Patriarhului Miron Cristea din Parcul

central al municipiului Toplița, la care, pe lângă invitații la manifestări, au participat și numeroși locuitori ai Topliței.

O mare parte a programului celei de-a doua zile a manifestărilor a fost ocupată de lansarea și prezentarea unor cărți dedicate perimetrului Mureșului Superior, scrise atât de autori din zonă, cât și de alții, având legături cu oamenii de aici, apărute în anii 2007 și 2008. În acest an a fost stabilit un adevărat record, comparativ cu edițiile anterioare, numărul cărților prezentate depășind 20.

Ca și cu alte ocazii similare, Muzeul de Etnografie din Toplița a găzduit trei expoziții, cu valențe de complementaritate la aspectele prezentate și dezbătute în cele trei secțiuni ale Sesiunii de comunicări științifice. Este vorba despre: *Natura construiește, omul desăvârșește*, cu lucrări ale sculptorilor în rădăcini, meșteri populari din zonă, care, până în ajunul acestui eveniment, au exersat într-o tabără de creație organizată de Centrul Cultural Toplița. A doua expoziție a fost o retrospectivă a activității Muzeului de Etnografie din Toplița, de la înființare, până în prezent, evidențiindu-se clar menirea acestuia de descoperitor și păstrător al valorilor artistice populare din zonă. De asemenea, s-a mai vernisat și o a treia expoziție, cea de fotografii-document a clujencei Ligia Mustătea.

Ediția din acest an a *Zilelor Miron Cristea* și-a îmbogățit aspectul spiritual cu două recitaluri: unul de pian, al profesoarei Amalia Blănaru, pus sub genericul *Zenitul și amurgul unei epoci*, cu piese de Bach, Haendel și Scarlatti și unul de vioară, al talentatului și tânărului violonist Vlad Hârlav Maistorovici, care studiază la Conservatorul din Londra.

Sâmbătă după-amiază s-a vizitat Mănăstirea Doamnei, unde s-au marcat cei 350 de ani de existență a acestui așezământ monahal.

Zilele Miron Cristea s-au încheiat duminică, 20 iulie 2008, cu sărbătorirea hramului Mănăstirii „Sfântul Ilie”, ctitorie și danie a primului Patriarh al României, unde au fost prezenți mii de pelerini, veniți nu numai din județele Harghita și Covasna, ci și de dincolo de munți. Aici, pe lângă participarea la Sfânta Liturghie și la agapa creștinească, s-au vizitat Muzeul mănăstirii și Camera memorială „Miron Cristea”.

Nu se poate să nu consemnăm faptul că sufletul manifestărilor de la Toplița a fost, ca și la celelalte ediții, profesorul, scriitorul, publicistul și omul de cultură Ilie Șandru, cel care are un merit important

în readucerea la dimensiunile adevărate a personalității Patriarhului Miron Cristea în conștiința și inimile unui mare număr de români.

Cu mențiunea că ediția a XI-a a *Zilelor Miron Cristea* a fost una dintre cele mai valoroase, amintim pe cei care s-au ostenit la organizarea manifestărilor: Ministerul Culturii și Cultelor, Centrul Cultural Toplița, Primăria și Consiliul local Toplița, Fundația Culturală „Miron Cristea”, Centrul Cultural Județean Harghita, cofinanțatori fiind Consiliul Județean Harghita și Centrul Cultural și de Arte Lăzarea.

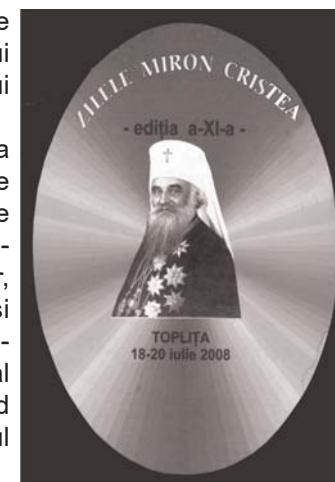
*

* *

Consiliul local, Primăria și Centrul Cultural Toplița, împreună cu Fundația „Miron Cristea” Harghita au organizat tot în această perioadă „Zilele Toplițene”. Manifestările culturale s-au desfășurat timp de patru zile pe scena amenajată în fața casei de cultură a municipiului. Pe lângă artiști valoroși, care au evoluat pe scenă, pe străzile din jur a avut loc un târg tradițional care, pe lângă diferite mărfuri și creații tradiționale din zonă a avut mâncăruri și băuturi specifice, toate din belșug, pentru ca toplițenii și invitații acestora să se simtă bine la săbătoarea toplițeană.

Deschiderea manifestărilor a fost făcută de primarul municipiului Toplița, domnul Stelu Platon. A urmat un spectacolul folcloric „Cânt și joc în Călimani”, susținut de Ansamblul Artistic *Rapsodia Călimanilor* al Centrului Cultural Toplița, care și-a încântat concitadinii, atât cu jocuri populare din Câmpia Transilvaniei sau Zona Codrului, din Moldova sau cu jocuri țigănești, cât și prin evoluția soliștilor Teodora Suci, Livia Harpa, Carmen Antal Cujbă, Alexandru Oltean și Dragomir Raita.

Și, pentru ca programul să fie cât mai variat, a urmat un spectacol de muzică ușoară, dans sportiv și brakdance în care au evoluat membrii Clubului de Dans Sportiv „Dance”, frații Molnar, surorile Raita, *Nanu, Lil How-How, Stri-k-tzii, Cool Stile* și *Dancs Anamari*.

Prima seară a manifestărilor s-a încheiat cu un recital de muzică folk al cunoscutului cantautor Ducu Bertzi.

În a doua seară, vineri 18 iulie, publicul s-a întâlnit cu Ansamblul folcloric profesionist *Dor Românesc* al Centrului Județean de Cultură Bistrița-Năsăud. Orchestra dirijată de cunoscuții violoniști Ștefan Cigu și Anghel Urs a acompaniat soliștii: Anuța Motofelea, Nicolae Cioancă, Veronica Bălan, Cristina Retegan, Ioachim Spân, Mirela Petruș, Felix Galan, Ioan Dordoi, Domnica Dologa, Alexandru Pugna, Valeria Peter Predescu și Matilda Pascal Cojocărița. De asemenea au încântat publicul acordeonistul Eugen Tuți, clarinetistul Gavrilă Danciu și violoniștii „Trio Cigu”, respectiv Horațiu, Alin și Ștefan. La acest spectacol au mai evoluat pe scenă formațiile de pitici și tineri ale Ansamblului artistic „Rapsodia Călimanilor”.

Invitați, pentru a doua parte a serii de vineri, au fost interpreții și formațiile de muzică ușoară *Strada Dance*, *Icar Reflex* și *New Effect*.

A treia și ultima zi a manifestărilor, duminică 20 iulie, programul folcloric a fost susținut de soliștii Raluca Suciu, din Sărmaș și Vasile Pașc, din Toplița, după care au urmat jocuri populare românești și rusești interpretate de Ansamblul folcloric *Măruntica* din Republica Moldova.

Muzica ușoară interpretată de trupele *Mlădițe*, *4 Star*, *Lukasso*, *In-Tens*, *Outfit* a fost îndelung aplaudată de spectatorii prezenți, dar bucuria cea mai mare a acestora a fost evoluția recunoscutei formații *Cargo*.

Seara și manifestările „Zilele Topliței” s-au încheiat cu un impresionant foc de artificii.

Vasile GOTEA
Centrul de Cultură Toplița